

31. květen - Světový den bez tabáku

31. květen je věnován **Světovému dni bez tabáku**. Členské státy Světové zdravotnické organizace iniciovaly Světový den bez tabáku již v roce 1987, aby upoutaly pozornost na celosvětovou tabákovou epidemii a prosazovaly efektivní politiku vedoucí k omezení kouření v celé populaci. Při příležitosti Světového dne bez tabáku probíhají v řadě zemí včetně České republiky osvětové akce s protikuřáckou tematikou.

Světový den bez tabáku v roce 2018 je zaměřen na téma „**Tabák a onemocnění srdce**“. Letošní kampaň si klade za cíl zvýšit povědomí o rizikovém vlivu užívání tabáku na srdce a vznik dalších kardiovaskulárních onemocnění, včetně mozkové mrtvice, které jsou jednou z hlavních příčin úmrtí ve světě. Zároveň je záměrem kampaně upozornit vlády i veřejnost na nutnost přijmout uskutečnitelná opatření ke snížení rizika onemocnění srdce a cév v souvislosti s kouřením.

Tabák způsobuje ve světě každoročně více než 2 miliony úmrtí na kardiovaskulární nemoci.

Kouření je významným rizikem vzniku nejen srdečně cévních onemocnění, ale také onemocnění dýchacích cest, nádorových onemocnění a řady dalších chorob. Užívání tabáku má vliv jak na celkovou míru nemocnosti a úmrtnosti populace, tak i na střední délku života. Negativní vliv na zdraví člověka má přitom nejen samotné kouření, ale i expozice nepřímému tabákovému kouří.

Ve Zprávě o zdraví obyvatel České republiky (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2014) se uvádí, že v České republice patří užívání tabákových výrobků k nejvýznamnějším rizikovým faktorům, které mají za následek závažná onemocnění a předčasná úmrtí, kterým je možné účinně předcházet prevencí. V posledních letech kouří v České republice okolo 30 % populace. Ve věku 13 - 15 let kouří přibližně 30 % dětí, přičemž v tomto věku kouří cigarety více dívek než chlapců. Vysoké procento dětí i dospělých nekuřáků je vystaveno negativnímu vlivu pasivního kouření.

Užívání tabákových výrobků a znalosti školní mládeže ve věku 13 – 15 let k problematice kouření monitoruje školní výběrová studie GYTS (Global Youth Tobacco Survey), která byla vytvořena Světovou zdravotnickou organizací ve spolupráci s Centrem pro kontrolu a prevenci nemocí (CDC, USA). Česká republika se zapojila již do čtvrtého celosvětového výzkumu kouření GYTS, naposledy

v r. 2016. Česká studie GYTS poskytuje údaje o prevalenci kouření cigaret, užívání ostatních tabákových výrobků a informace o determinantách užívání tabáku. Výsledky studie budou využity při přípravě komplexního programu omezení spotřeby tabáku.

Použité zdroje:

Světová zdravotnická organizace (WHO), 2018. Dostupné z: <http://www.who.int/campaigns/no-tobacco-day/2018/en/>

Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2014. Zpráva o zdraví obyvatel ČR. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/Verejne/dokumenty/zprava-o-zdravi-obyvatel-ceske-republiky2014-9420_3016_5.html

Státní zdravotní ústav, 2016. Studie GYTS. Dostupné z: <http://www.szu.cz/tema/podpora-zdravi/studie-gyts-2016?highlightWords=GYTS>

Užitečné odkazy:

<http://www.slzt.cz/>

<http://www.stop-koureni.cz/>

<http://www.szu.cz/tema/podpora-zdravi/prevence-zavislosti>

Videospoty SZÚ Praha, dostupné z: <http://www.szu.cz/tema/podpora-zdravi/jak-pusobi-koureni-tabaku-na-ruzne-organy-v-nasem-tele>

Dne 30. 5. 2018

MUDr. Eva Sedláčková – ředitel, vedoucí služebního úřadu

Jana Doležalová – vrchní referent podpory zdraví a zdravotní politiky